

Ο σταματημένος χρόνος της Πομπηίας (Στράτος Θεοδοσίου, Καθηγητής Ιστορίας & Φιλοσοφίας της Αστρονομίας Πανεπιστημίου Αθηνών)

/ [Πεμπτούσια](http://www.pemptousia.gr)· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες



[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://www.pemptousia.gr/?p=173128>]

Στην συνέχεια, ακολουθώντας το λιθόστρωτο οδεύσαμε προς τις Σταβιανές Θέρμες (Terme Stabiane) και τις οικίες της Πομπηίας με πρώτη την Οικία του Κιθαρωδού. Μας εντυπωσίασαν οι επαύλεις των πλουσίων, που μάλλον χρονολογούνται από το 200 έως το 80 π.Χ., όπως η περίφημη Έπαυλις των Μυστηρίων (Villa dei Misteri) με τις πλούσιες τοιχογραφίες της, η Οικία των Βεττίων (Casa dei Vetti)· χαρακτηριστικό δείγμα σπιτιού της εύπορης εμπορικής τάξης, η Οικία του Λουκρητίου Φρόντωνος· ένα μικρό, αλλά κομψό δείγμα οικίας της αυτοκρατορικής περιόδου, η Οικία των Αργυρών Γάμων, με το επιβλητικό της αίθριο (atrium) και τους ρόδινους κίονές της. Πιο εντυπωσιακές, όμως, ήταν οι Οικίες του Φαύνου (Casa del fauno) και του πλούσιου Δικηγόρου.

Η Οικία του Φαύνου καταλαμβάνει ένα ολόκληρο οικοδομικό τετράγωνο και διαθέτει δυο διαμερίσματα (atria), τέσσερα τρίκλινα -τις λεγόμενες αίθουσες συμποσίων- και δυο μεγάλους περιστυλούς κήπους. Η πρόσοψή της δεν είναι χτισμένη από μάρμαρα, αλλά από τεφρό πωρόλιθο, που είναι το υλικό της περιοχής. Όπως και στις άλλες επαύλεις, οι τοίχοι ήταν διακοσμημένοι με υπέροχα ψηφιδωτά, που, για λόγους συντήρησης, φυλάσσονται στο Μουσείο της Νάπολης.

Θαυμάσια και πολύ καλά συντηρημένη ήταν η Οικία του πλούσιου Δικηγόρου με τα

43 δωμάτια. Περιδιαβήκαμε στην αυλή της και στα δωμάτιά της. Αυτό δεν ήταν δυνατόν σε άλλες οικίες, όπως στην Οικία του τραγικού ποιητή, η οποία ήταν κλειδωμένη και φραγμένη με σιδεριά. Περιδιαβήκαμε ακόμη και την Οικία του Πάνσα, στην είσοδο της οποίας στέκει ένα υπέροχο αγαλματίδιο -αντίγραφο βέβαια- ενός φαύνου που, χορεύοντας, στρέφει το πρόσωπό του προς τον Ήλιο.

Τέλος, μακάβρια, όσο και συγκλονιστικά «εκθέματα» είναι τα γύψινα εκμαγεία των ανθρώπων, οι οποίοι πέθαναν από ασφυξία και καταπλακώθηκαν από την στάχτη του Βεζούβιου στην μεγάλη έκρηξη του ηφαιστείου το 79 μ.Χ.



Γύψινο εκμαγείο εγκύου γυναίκας που πέθανε από ασφυξία όταν καταπλακώθηκε από ηφαιστειακή τέφρα.

Ο αρχαιολόγος G. Fiorelli (1864), που συστηματοποίησε τις ανασκαφές στην Πομπηία, ανέπτυξε την τεχνική κατασκευής γύψινων εκμαγείων των θαμμένων στην στάχτη πτωμάτων, διοχετεύοντας υγρό γύψο στα κενά της ηφαιστειακής επίχωσης, τα οποία είχαν δημιουργηθεί ύστερα από την αποσύνθεση των σωμάτων. Πράγματι, ειδικοί τεχνίτες παροχέτευαν υγρό γύψο, που γέμισε το κενό

και σχημάτισε έτσι πιστά ομοιώματα των νεκρών ατόμων, τα οποία φυλάσσονται στον αρχαιολογικό χώρο της Πομπηίας, σε δωμάτια πίσω από σιδερένια κάγκελα, μαζί με τα αρχαία αγγεία, τις πήλινες στάμνες και διάφορα άλλα εκθέματα από την οικιακή ζωή των κατοίκων της αρχαίας νεκρόπολης.

Σήμερα έχει αναπτυχθεί μια νεότερη τεχνική που δίνει εκμαγεία μεγάλης ακρίβειας. Αντί για υγρό γύψο, οι ειδικοί τεχνίτες παροχετεύουν κερί, που γεμίζει το κενό του, ήδη λιωμένου από την λάβα, σώματος. Η διαφάνεια του κεριού επιτρέπει να «βλέπουμε» και την σκελετική σύσταση των θυμάτων της ηφαιστειακής έκρηξης.

Τελικά, η επίσκεψη στην Πομπηία ήταν μια μοναδική εμπειρία. Φεύγοντας αποχαιρετούσαμε εκτός από την νεκρόπολη και τον θρυλικό Βεζούβιο, το ηφαίστειο που έχει σκορπίσει την καταστροφή στην γύρω περιοχή. Εκτός από την έκρηξη του 79 μ.Χ., ο Βεζούβιος ξύπνησε απότομα στις 16 Δεκεμβρίου του 1631 αφανίζοντας 3.000 ανθρώπους και από τότε μέχρι το 1980, ακολούθησαν πολλές άλλες εκρήξεις του.

Αν αναρωτηθεί κανείς γιατί, αφού είναι μάλλον επικίνδυνος, οι άνθρωποι εξακολουθούν να κατοικούν στις παρυφές του, η απάντηση βρίσκεται στο ότι στους πρόποδες των ηφαιστειών τα εδάφη είναι πολύ εύφορα. Έτσι και στους πρόποδες του Βεζούβιου απλώνονται απέραντοι οπωρώνες και αμπέλια, τα οποία, όπως μας είπαν, παράγουν το ονομαστό κρασί *Lacrima Christi* (Τα δάκρυα του Χριστού). Αποχαιρέτησαμε, λοιπόν, τον Βεζούβιο ευχόμενοι η έκρηξη του 1980 να είναι η τελευταία του.

Βιβλιογραφία

A trip to Italy. Italian State Tourist Department. Printers: So.Gra.Ro.-Rome. Printed in Italy by E.N.I.T. [s.d.].

Παρατήρηση: Το παρόν άρθρο δημοσιεύθηκε στο τεύχος Νο 14 του περιοδικού "ΠΕΜΠΤΟΥΣΙΑ" (Απρίλιος - Ιούλιος 2004)